

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Apășii condeiiului

(+) Spune o vorbă din bătrâni: *Obraznicul mână praznicul. Și fiindcă multă lume îi dornică de praznice, nu-i mirare că îmbulzeala la ele e mare. Mai ales că de atâtea ori se poate ajunge la ciolanele râvnite fără ceva cheltuială de forțe morale sau intelectuale deosebite.*

Ziaristica nu-i scutită nici ea de tipurile secăturilor sclivisite, ce-și poartă capul din fudulie goală, sfidând însă pe toată lumea cu aierele lor de superioritate lupiteriană, și improșcând cu nemiluita în dreapta și în stânga. Vlahuța cunoștea bine această șleahță pestiferă, a cărei apucături le-a nemurit în Chimiaș. Progenitura căruia, din păcate, precum știm, în loc să fi scăzut a tot crescut, și amenință să tot crească în număr și lipsă de conștiință. Oa să nu mai pomenim și lamentabila-i lipsă de pregătire serioasă științifică. Deși breasla făuritorilor de opinie publică ar avea mai multă nevoie de așa ceva cu oricare altă breaslă, afară de cea a vestitorilor cuvântului divin.

Boala de ultiminteri, cu extrem de puține excepții, este universală. Marele scriitor englez și ziarist de forță, neoconvertitul G. K. Chesterton, face și el în revista americană „The Sign” constatarea exasperantă, că, purtătorii de cuvânt ai vremurilor noastre au învățat din cale afară puțin, pentru a putea da altora ceva euminte și solid. „E ușor să pui copii săracilor în gleadă și să-i îndopi cu știința cum i-ai îndopa cu ciocvârte. Ferit-a sfântul să poți face însă bogății să învețe ideile fundamentale ale aritmeticii, logicii ori economiei politice. Proprietarii marilor gazete nu pot fi scoși, cu clopoșelul de școală, de pe terenul lor de activitate, pentru a învăța elementele geografiei ori istoriei. Jurnalistului, care poate că mâine ne va duce cu ziarul său la un război fatal ori la o pace nefericită, nu-i poți pune întrebări ca unui băetan de doisprezece ani. Despre marile experiențe ale istoriei, cari ar trebui să slujască drept îndreptar oricărui progres omenesc, habar n'au unii ca aceștia.” — Lu ee le-ar și trebui un asemenea balast, când un bagaj de fraze, goale dar sunătoare, suplinește totul?

Mundus vult decipi; ergo: decipiatur! Conștiinții sau inconștiinții, pe acest principiu „clădesc” toți acrobații stilului, toți apășii condeiiului. Experiența arată că multora le și succede să se căpătuiască în felul acesta. Indolența statului, care-i lasă să-și facă mendrele după plac, și prostia celor ce înghit, pe bani buni, baliverne stupide și accide otrăvitoare, dar captivant etichetate, le vin într'ajutor. — Până când nu se trezesc cei buimăciți și nu se iau măsurile de pază. Cum s'a făcut daunăzi în republica Peru din America Latină, unde s'a adus lege că, autorul ori editorul unei tipărituri ce ar vătăma cumva bunul simț și morala, să fie pedepsit, în bani, cu o sumă echivalentă cu prețul alor 1500 de exemplare incriminate. Iar la caz că n'ar putea solvi această sumă, să fie osândiți să facă, patru luni în șir, slujba de ciocli în cimitirele comunale.

Bine ar fi ca măsura peruană să fie urmată și de alte legiuri. Pentru că mulțimile lăsate de capul lor cad pradă farsorilor, șarlatanilor și bandiților de toate felurile. „Voi vienezii sunteți mai proști ca șobolanii — cuvântă odată vestitul păr. Abel — pentru că aceia mânăcă otravă și mor. Dar cel puțin n'o cumpără. Pe când voi vă scioroșiți buzunarele sărace, scoateți cel din urmă gologan, îl dați pe otrava gazetelor și tipăriturilor rele, vă ghiftuiți cu ele și vă ucideți sufletul” — Cine va zice că numai vienezii au „deșteptăciunea” prinsă atât de plastic de păr. Abel?

Venite adoremus!

Prizonierul dragostei — Chivotul: izvor de lumină și tărie — Cât mai mulți adoratori ai euharisticului Isus!

de Ep. ALEXANDRU al Lugojului

Solicitat de multeori, și verbal și în scris, să trimit vre-un articol pentru cititorii „Unirii” noastre din Blaj, m'am eschivat până acum, — o spun foarte sincer, — din simplul motiv, că nu voiam să împiedec validitatea atâtor puteri și forțe tinere ale Bisericii noastre unite cu Roma, în plină ascendență a talentului lor. E bine, când noi, cei trecuți deja de jumătatea secolului vieții, ne dăm sfoși la o parte. E și acesta un fel de a-i îndemna pe tineri să-și desfășoare talentele cu cari i-a înzestrat Cel de sus, la lumina zilei, în măsura deplină a energiei lor tinerești.

Dar fiindcă am promis bunului redactor al „Unirii”, fiului meu sufletesc, că îi voi trimite, totuși, un articol, ca o apreciere, deci, și a muncii laudabile ce se desfășoară în cadrele acestui organ pentru înflorirea Bisericii noastre, iată, mă execut și trimit rândurile ce urmează, cu gândul să-mi folosească mie și tuturor cititorilor „Unirii”.

Acum: despre ce a-și putea vorbi eu inimilor preoțești, cari formează majoritatea cetitorilor acestui organ ecleziastic? Le volu vorbi despre o temă scumpă sufletului meu și nu mai puțin, cred, sufletului preoților cititori asidui ai eminentului organ bisericesc, despre „Vizitarea Prea Sfântului Sacrament”.

Tema aceasta este familiară oricărui suflet gingaș și delicat de preot, dar e familiară, mai ales, membrilor Societății preoților adoratori, constituită și la noi în cadrul normelor marelui sfânt: Părintele Eymard.

Vizitarea Prizonierului dragostei din chivotele noastre se face din nevoia ce o simte sufletul de a se proșterne în adorație profundă înaintea împăratului nemuritor al veacurilor, Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în Taina sfântă.

La adorațiunea ființei Celui Prea Inalt — expresie a raporturilor dintre spiritele mărginite și izvorul acestora: Spiritul nemărginit, perfecțiunea subsistentă — se simte îndemnat tot sufletul rezonabil. Se simte îndemnat la adorațiunea Ființei supreme astronomul care calculează imenzitatea spațiilor lumii stelare, le scrutează legile, bănuind insondabilitatea lor și, deci, insondabilitatea și nesecătuirea înțelepciunii Ființei supreme, care a creiat această lume siderală.

El adoră pe Dumnezeu cel ascuns și biologul, care urmărind tainele vieții, în ființele înzestrate cu viață, bănuiește în acestea și află urmele lui Dumnezeu.

El adoră pe Dumnezeu spiritele îngerești, cari se cufundă neîncetat în vederea față la față a Celui Nemărginit și în contemplațiunea Lui.

Cum nu ne vom simți, deci, îndemnați și noi să-L adorăm pe acelaș Dumnezeu, a cărui prezență reală și personală ne-o garantează credința în sfânta Taină a altarului? Au doară e mai puțin Dumnezeu, și-i mai puțin adevărată prezența Lui, pentru că ochii trupului nu-L pot vedea? Sutele de milioane de creștini catolici de pe întreg rotogolul pământului îl adoră pe Hristos în sfânta Taină — o dovadă strălucită ați avut-o cu prilejul congreselor mondiale euharistice — și numai noi, Românii, să formăm o excepție puțin onorabilă? Nu, nul Progresul ce l-a făcut și la noi această devoțiune dovedește, că și în sinul Bisericii noastre mult s'a schimbat, și se va schimba totul, pentru că și noi să devenim o „Ecclesia adorans” a euharisticului Isus, dând zilnic spectacol și plăcută vedere îngerilor și oamenilor în fața lumii întregi.

Ci, pe noi preoții, nu numai nevoia adorațiunii, acest imperativ categoric al sufletelor, trebuie să ne îndemne să adorăm pe Isus, vizitându-l în sf. Taină. Vizitarea Prea sfintei Taine este și o poruncă a multelor noastre lipsuri și necazuri sufletești, de cari Hristos se interesează foarte de aproape. Nu se dedicase Hristos cu tot sufletul Său și toată grija-I părintească, tuturor micilor neajunsuri și slăbiciuni și întrebări ale apostolilor în viața-I pământească?

De câte ori tu, preot, stai înaintea unei probleme dificile pastorale, pe Isus îl interesează foarte de aproape, cum o să începi, în ce direcție o să apuci! Vii dezamăgit dela școală, dela ora de cateheză? Cu prilejul vizitei euharistice, spune așa de frumos cardinalul Bertram, căruia-i împrumut aceste reflexii, Isus și-ar arăta calea practică, cum poți aduce la maturitate mugurii nobili din inima de copil!

Te descurajează greșelile? Lumina vecinică, ce pălpăie în candila de dinaintea sfântului Sacrament, îți va împărtăși și ție lumină, dându-ți-a cunoaște, că și greșelile sunt și pot fi pentru tine o școală.

Crezi că ești izolat și părăsit în mijlocul ocupațiilor tale, cari îți dau multă bătaie de cap? Te așteaptă Celce izolat și singur este, și părăsit în chivot.

Da, iubitorilor frați, și numai influința fi-rească a ceasului de vizitare potolită a Prea sfântului Sacrament îți dă liniște și calm, te predispune la o judecată mai cumpănită, și la o concepție mai nobilă a lucrurilor din lumea-ți internă și din lumea externă. Iar harul se incopiază cu acest rezultat, sau influință fi-rească atât de bucurios, copleșindu-te cu lumină, încurajare și bucurie sufletească.

Iată atâtea motive de a ne îndemna la cercetarea prea sfântului Sacrament.

Să mergem deci cu bucurie mare, ca oarecândva Magii călăuziți de stea, la Steaua Hristos, la Soarele dreptății, ascuns în sf. Taină! Să mergem veseli la Isus, ca odinioară Maria din Betania, căreia i-se spusese: Maestrul este afară și te cheamă.

Și pe noi ne cheamă același Maestru. Să cădem și noi cu același accent de veselie înaintea lui Hristos, ca odinioară Maria, când, căzând înaintea lui Hristos ce-l învia, poate scoate un singur cuvânt de pe buzele-i iubitoare: Rabboni!

Să ne precipităm și noi înspre Hristos, ca odinioară Petru, care se aruncă fără haină în apă, alergând cu o clipă mai curând să cuprindă picioarele lui Isus, ce stătea la țăruri așteptând!

Din conversația noastră calmă și liniștită și blândă și familiară cu Hristos ne vom alege și noi cu o impresie neștearsă pe toată viața așa cum s'a ales cu această impresie Nicodim, cel ce a venit noaptea la Isus și a fost iluminat de lumina harului.

Iubiți frații Astăzi, când toată taina progresului unei Biserici se concentrează în jurul sfintei Euharistii, și acolo, unde cultul Ei nu este în floare, este numai vegetare sau chiar moarte, îndemnând vă îndemn, cu toată autoritatea ce mi-o dă darul arhieriei, să nu pregetați o clipă a da toată atențiunea acestui cult, a cărui flacără trebuie să incingă, dela un capăt la altul, toată provincia noastră bisericască. Focul sacru al acestui cult să lumineze văile și culmile senine ale Sionului nostru, ramură vie din trunchiul multiseclar al Romei eterne!

Numire de Canonic. Capitulul din Lugoj a ținut să aleagă, la locul devenit vacant prin moartea regretatului Dr. D. Fireza, pe p. Dr. Ioan Marianescu, paroh I în Cugir. Numitul este una din figurile cele mai proeminente ale eparhiei Lugojului.

Născut în frunțașă comună Șiria, la 1887, a dat dovadă din fragedă tinerețe de talente neobișnute. Dovadă studiile strălucite făcute la liceul nostru din Beiuș, fiind primul la studii și depunând bacalaureatul „hors concours”. Trimis la Roma pentru urmarea studiilor filozofice și teologice, s'a distins și acolo între elevii Ateneului Urban De Propaganda Fide, laureat fiind cu doctorat din amândouă, ridicându-se mult peste toți conșcolarii săi. Profesorii au fost unanimi în a-i recunoaște agerimea minții și profunzimea judecății. Revenit acasă a servit în eparhia-i de origine a Orășii, apoi într'a Gherlei ca profesor de teologie și, începând cu anul 1918, în eparhia Lugojului, unde mai ales atunci era nevoie arzătoare de preoți capabili și apostoli însufleșiți. Aci a ocupat funcția de secretar episcopesc, de asesor conșistorial, de preot misionar, — slujbă lui predilectă, — și mai în urmă, de paroh I la Cugir, pentruca să revină iarăși la Lugoj, ocupând stalul de *canonic prebendat*.

În toate funcțiile acestea s'a dovedit de omul conștiinței, de apostol însuflețit, de executor prompt al ordinilor mai marilor, de orator ales, de combatant de prima linie împotriva sectarilor și adversarilor credinței, de misionar al Romei eterne.

Ca să nu amintim altceva, decât activitatea-i din Izvin, unde a salvat unirea; din Cib, unde a contracarat viguros acțiunea ortodoxiei bizantine, și de apostolatu-i din Cugir, unde a fost punctul central al tuturor acțiunilor culturale și religioase, cari sub dânsul au luat o înflorire necunoscută până atunci, cele mai multe datorându-și chiar existența inițiativei sale. — Toate acestea, și altele câte

nu înșirăm, îi vor lăsa amintirea neștearsă în numitele localități, precum și aiurea unde l-a dus neastâmpărul apostolic în calitate-i de misionar diecezan.

Îi urăm noului canonic să-și valideze talentele și pe terenul scrisului, unde a dat dovadă, că poate presta lucrări foarte apreciate. E păcat de Dumnezeu ca în zilele noastre, când toate condeiele trebuie să fie utilizate spre afirmarea principiilor dumnezeiești în viața noastră socială și publică, să rămâie nefolositor un condeiu de talia și abilitatea condeielui p. Marianescu — Sapienți sat!

Noi, aceștia dela „Unirea”, credem că p. Marianescu nu se va lăsa rugat mult a se înșirui între colaboratorii noștri de seamă.

Cadre potrivite

— Organizațiile creștine studențești —

Se vorbește mult de spiritul organizatoric al Nemților și de forța ce rezidă în acest spirit. Am pomenit și noi, nu odată, multele reuniuni și asociații de tot felul cu cari se poate mândri catolicismul german și însemnătatea ce o au felurile grupări creștine bine încheiate și cuminte conduse. Cele ale tineretului se întrec în soliditate și seriozitate cu cele ale veteranilor. Impun respect îndeosebi asociațiile studențimei catolice germane.

Mai nou spiritul de organizare se reliefează tot mai puternic, pe toată linia și pretutindenea în biserica Romei, grijă specială dându-se lumii studențești. Câteva notițe, după „Augsburger Zeitung”, ne vor dovedi că așa este.

Incepem cu *Franța*. Aci există din 1922, o federație generală a diferitelor grupări de studenți („Federation Française des Etudiants catholiques”) cu 10.000 de membri, cu 42 de cercuri deosebite, o casă în Paris, și o revistă lunară („L'Etudiant catholique”). Tot din 1922, și tot în Franța, mai există și o reuniune a Studentelor catolice cu 20 de cercuri. — În *Anglia* felurile grupări ce existau deja mai de mult pe lângă diferite universități au format în 1921, o singură asociație generală (University Catholic Societies Federation), cu 1000 de membri și cu o revistă proprie („University Catholic Review”). — În *Italia* acționează încă din 1896, cu apobarea lui Leo XIII, răspândita „Federazione Universitaria Cattolica Italiana”, având 34 de cluburi studențești și peste 10.000 de membri. — *Spania* nu s'a lăsat nici ea mai pe jos. Înainte de răsturnările din anul trecut agită „Confederación de Estudiantes Católicos” număra 14.000 de membri, pela 20 școale superioare. — Unica universitate din *Portugalia*, cea din Coimbra, avea și ea al său „Centro Academica Democracia Crista” cu 500 de membri. — Ca vechime în activitatea pe acest teren *Olanda* le întrece pe toate. Ea își avea deja în 1874 asociația sa catolică pentru studenți. La 1907 n'a făcut decât s'o extindă la toată țara, cuprinzând în cadrele minunatei „Unio van R. K. Studentenvereniging” tot ce are bun studențimea catolică olandeză. — Așa face și „Federation Belge des Etudiants catholiques” din *Belgia* cu centrul în Louvain. La fel se purcede și în *Polonia*, unde din totalul de 43.000 studenți, 1/5 aparțin societății „Odrodzenie”, înființată la 1919. — Pentru *Ucraina* face același lucru „Obnova”, cum fac și în *Ungaria*, *Cehoslovacia*, *Lituania*, *Irlanda*, *Danemarca*, *Jugoslavia* și aiurea alte organizații pronunțat creștine și catolice. De ex. *Pax Romana*.

Tineretul nostru ce apucă, după învățătură, drumul străinătății, ar face cel mai fe-

ricit pas în țară străină dacă s'ar interesa de aceste focare de viață creștină și ar intra în legăturile lor. Atunci nu ne-ar mai veni și azi de pe acolo, cu „știința” atât de crunt satirizată de Eminescu. Ca peste moravuri să trecem.

Respect sărbătorilor! Suntem țară creștină. Deviza noastră este: Nihil sine Deo. Lucrăm însă împotriva acestei situații de drept. Pe lângă toate câte se spun și se scriu.

Luăm un caz. Acela al Duminicelor și al sărbătorilor alese și legate. Autoritățile civile ar trebui să le dele și ele cinstea cuvenită, pentruca cetățenii să fie îndemnați și pe această cale să-și îndeplinească datorița creștinească referitoare la sfințirea zilelor Domnului. Să face însă chiar întors: tocmai slujbașii legii trec peste rânduețile legii. Deși dela cap se strică peștele.

Ne precizăm: administrația îngăduie în zile de sărbătoare: arendări, târguri, cărăușii pentru lucrări publice, și câte alte lucruri tulburătoare a liniștii sufletești reclamată de acele zile. Nu s'au pus chiar și votările pentru alegeri tocmai pe zile de acelea, când legea lui Dumnezeu îndruma credincioșii la sf. slujbă, nu la urnele de vot din cine știe ce centru, unde poate că nici nu era biserică de a cutărei credințe, rămânând astfel goale atâtea amar de lăcașuri sfinte? Și câți lasă „terenul de luptă” politică cu asemenea ocazii, chiar dac'ar avea la îndemână biserică și slujbă?

Legiuitorii omenesți să-și tragă pe seamă: legea lui Dumnezeu trebuie respectată înainte de toate. Celelalte urmează apoi de sine. Altfel vom merge din rău în mai rău. Spunem acest lucru pentruca vrem să prevenim rele mai mari ca cele de azi. (Pr. Ilie Vetișan).

Evenimente politice. Încheiate alegerile pentru Cameră și Senat, s'a purces la deschiderea Parlamentului. Mesajul Regal, cetit de Majestatea Sa, fixează, între altele, faptul că „Guvernul de alegeri și-a îndeplinit cu strictețe misiunea de a asigura libertatea, ordinea și legalitatea noii consultări a Țării”, care, în felul acesta, a putut să-și trimită în Corpurile legiuitoare pe mandatarii săi liber aleși, spre a-i reprezenta drepturile și interesele.

Lagărele partidelor politice stau deci față în față. Național-țărăniștii se prezintă la cameră cu 274 deputați, celelalte partide politice având împreună 113 mandate. Ușor de înțeles că noul guvern, — care nu poate fi format decât de național-țărăniști, — va avea de purtat o luptă grea cu opoziția destul de numeroasă și din cale afară de pornită împotriva lui. Primele întâlniri arată deja cam ce o să aducă viitorul sub acest respect.

Concomitant cu acestea s'a întâmplat și revenirea d. Maniu la șefia partidului, „loc care cere multe jertfe și o mare răspundere”, cum a zis Dsa. Loc la care, totuși, revine mânat de simțul de datorie față de Patrie, odată ce s'a convins că acum „Țara a reintrat într'un regim constituțional, în care guvernele vor putea exercita în mod liber, și în toate privințele, drepturile asigurate lor prin Constituția țării. În privința aceasta nu mai poate exista nici o îndoielă”. Cum a declarat tot d. Maniu. — Și noi știm ce înseamnă cuvântul d. Maniu.

Revocarea concursului la școala Minieră din Balamare. Ministerul Industriei și Comerțului revoacă aprobarea „Concursului” publicat de Direcțiunea Școlii Miniere din Balamare, deoarece în anul școlar 1932/933 nu va funcționa cursul anului I, ci numai cursurile anilor II și III. — Prin urmare elevi noi nu se admit. *Diracțiunea*.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Lugojului a numit pe pâr. *Iulian Suciu*, din Surduc de administrator parohial la Nevrincea. — Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe pâr. profesor *Petru German* din Baia-mare protopop onorar, iar pe pâr. *Iuliu Surani* din Giurtelecul Hododului, paroh la Șișești I.

Baia-mare în așteptarea unei solemnități deosebite. Lucrările de reparare radicală și înfrumusețare a catedralei terminate, s'a fixat și ziua consacării, de care încă n'a avut parte, pe ziua de 15 August c., praznicul Adormirii Marci Domnului și hramul acelei catedrale. Pâr. ierarh Alexandru, folosindu-se de puterea dată Lui de canoane, concede, din acest prilej, indulgență de un an tuturor acelor cari, spovediți și cuminecați, vor vizita acea biserică în ziua consacării ei și vor rosti întru-nsa, la intențiunea Preasf. Sale, câte trei Tatăl Nostru, Născătoare și Mărire. — Facă Domnul să se împărtășiască cât mai multă lume, din apropiere și din depărtări, de harurile mari și alese ale acelei zile sfinte!

Convertiri de răsăriteni în 1931.

Statistica din urmă a Congregației Orientale arată un total de circa 13.000 de conversunii la catolicism. Converteții aparțin feluritelor rituri răsăritene, pe cari le-au păstrat, de sine înțeles, și după trecere. (Aici nu se numără, prin urmare, cei trecuți la romano-catolici). Dintre figurile neoconverteților se reliefează îndeosebi: Mar Ivanios, arhiepiscop și mitropolit de Triandum, Teofilos, episcop de Tiruvella (ambii foști jacobiti); avocatul curții de casație din Madras, Iosif George, naționalist înfocat, secretarul lui Gandhi, și directorul ziarului „Joung India”; A. Philipose, primjudecător la curtea districtuală a statului Travancore, și mulți alții din India. Pentru melkiții converteți, din Transjordania, s'a creat o eparhie specială. Calea aceasta e bătătorită deja și de Coptii din Egipt și Etiopie din Eritrea și Abisinia.

Locale. Dumineca viitoare, a opta după Rusalii, va predica în catedrală Rev. Dr. *Augustin Popa*, prof. la Academia noastră teologică.

— Frumosul obicei din trecut: *slujirea stinică a Paraclisului*, în tot decursul postului Sf. Mării, se observă și acum la Catedrala noastră, între orele 7—8 de către seară. Și totdeauna participă lume multă la sfânta slujbă ce se face în cinstea Maicii Domnului.

Peregrinaj la mănăstirea din Lupșa. Neamul nostru are o venerație deosebită pentru mănăstiri și bisericile lor. Aleargă cu drag la ele să se închine și să-și uşureze sufletul. Vechea biserică mănăstirească din Lupșa (jud. Turda) datând — precum ni-se scrie, — din 1429, s'a bucurat și ea, în toată vremea, de aceeași dragoste. An de an, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, a fost cercetată de mulțimi mari de pelerini. Incepând cu anul acesta praznicul mănăstirii, împreună cu sfinte misiuni premergătoare, cu slujbă pontificală și cuvânt arhieresc, rostit de însuși Presf. Iuliu al Clujului, se va ține în 8 Sept. c., de Sântă Măria Mică. — Cum e de prevăzut, Lupșa va fi, cu acest prilej, mărturia unor manifestări de credință mai mărețe ca toate cele de până acum. Ajute Domnul!

Moartea generalului Traian Moșolu. Ros de-o boală mai veche, inimosul comandant al „Grupului de Nord”, ce a contribuit în măsură hotărâtoare la realizarea planului strategic cu ținta: ocuparea Budapestei, s'a prăbușit, subit, săptămâna trecută. Memoriei repausatului, care a fost un membru marcant al partidului liberal, și ca atare a deținut sub două guverne liberale portofoliul ministerului Comu-

nicațiilor și al Lucrărilor publice, mai pe urmă devenind senator de drept, i-s'au adus cuvenitele omagii și în Cameră, atât din partea guvernului (d. Vaida-Voevod) cât și dintr'a tuturor partidelor de seamă. — Blajul are motive de specială recunoștință față de memoria celui trecut la cele veșnice, înțelegerii superioare a căruia are să-i mulțumească ajutoarele ce au făcut cu puțină pavarea străzii Regina Maria, regularea Târnavei în apropierea orașului, și accesul la orfelinatul din Obreja, prin construirea podului de acolo.

Școala Comercială Superioară greco-catolică de fete, Blaj

Condițiuni de primire

În anul școlar 1932—33 școala noastră va funcționa cu patru clase: I, II, III și IV.

1. În clasa I se pot înscrie:

- Eleve cari au terminat patru clase gimnaziale;
- Eleve cari au dobândit certificatul de absolvire a gimnaziului (trei clase) conform legii învățământului secundar din 1928;
- Eleve cari la sfârșitul anului școlar 1930—31 au obținut certificat de absolvire a gimnaziului, conform ordinului Nr. 108.181-931, pentru a se prezenta la școli speciale sau profesionale (Nu se vor admite eleve cari au terminat numai 3 clase în 1931—32, precum nici acelea cari au rămas repetente în cl. IV. de gimnaziu).

Absolventele școalelor comerciale elementare vor fi primite numai în baza unui examen de admitere, prevăzut în ordinul minist. Nr. 93.544—1932.

În cazul că pentru cl. I se vor anunța mai mult ca 50 eleve, se va ține un examen de selecțiune, după programa gimnaziului, la limba română, franceză și matematici.

2. În clasele II, III și IV se primesc eleve cari au promovat clasele precedente ale unei școale superioare de comerț.

3. Înscrierea în oricare clasă a școalei se face numai în baza unei cereri legal timbrate, care se va adresa direcțiunii până la 31 August 1932. Cererea se va scrie de părinți, tuturor sau corespondentul lor, cu arătarea profesiei și a locuinței. Se va alătura și un plic timbrat, cu adresa trimițătorului.

4. Elevele cari cer înscrierea în cl. I, precum și acelea cari vin pentru întâia dată la noi, vor alătura la cererea de înscriere: a) extract de naștere; b) certificat de botez; c) certificat de cetățenie; d) certificat de vaccină; e) certificat școlar.

Cererile cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare. Elevele cari au mai frecventat școala noastră, vor alătura avizul școlar din 1931/32.

5. Examenele de corigență se țin în ziua de 14 Septembrie, cu începere dela ora 9 dimineața.

6. Taxele școlare se plătesc: înscriere Lei 200—; construcție Lei 300—; mobilier Lei 200—; frecvență Lei 1800—: total 2500— Lei. Pentru plata taxelor și înmatriculare elevele se vor prezenta însoțite de părinți în zilele de 14 și 15 Septembrie, după masă, cu începere dela ora 3. La înscriere se plătește suma de Lei 1600— iar restul până la 1 Februarie 1933.

7. Pentru primirea în internat, se face cerere specială, care se adresează Preavenatului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj și se trimite până la 20 August. Condițiile de primire se găsesc în prospectul internatului. Primirea în internat este condiționată de primirea în școală, deci, pentru înscrierea în școală se face cerere specială conform punctelor 3 și 4 din acest anunț.

8. Cuartire în oraș se pot angaja numai cu aprobarea direcțiunii, la gazdele cuprinse în tabloul oficial, care se va afișa.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie, dimineața.

Blaj la 15 Iulie 1932.

Direcțiunea.

Școala Normală greco-catolică de fete, Blaj

Condiții de primire

În conformitate cu ordinea din 18 Iulie Nrii: 4357 și 4350—1928, ale P. V. Consistor arhiepiscopesc, în anul școlar 1932—33 vor funcționa, la școala normală gr-cat. română de învățătoare, clasele: IV, V, VI și VII.

În clasa IV-a normală, vor fi primite eleve cari au reușit la examenul de clasa III liceu, gimnaz sau școala normală de fete.

Înscrierea se face până la 31 August a. c. la Direcțiunea Școalei Normale.

Cererile de înscriere vor fi semnate de reprezentantul legal al candidatei, cu arătarea profesiei și locuința subscrisorului.

La cerere se vor anexa:

- Extrasul de naștere și de botez.
- Actul de vaccină.
- Certificat dela primărie, prin care se dovedește că e fiica unui cetățean român.
- Certificat de studii. Purtarea candidatelor, notificată în certificatul de studii, va fi cel puțin „bună”.
- Certificat dela perceptoratul fiscal respectiv, în care se vor arăta amănunțit dările către stat, județ, comună, ce le plătește reprezentantul legal. Acest certificat va fi vizat de Administrația financiară.

6. Un certificat dela primărie, prin care să se arate amănunțit: Numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea reprezentantului legal.

7. Un certificat dela primărie, sau autoritatea la care servește sau a servit tatăl —, dacă e funcționar de stat, județ, sau comună. În acest certificat se vor arăta serviciile civile sau militare, aduse statului în anii serviți.

Eleve șchioape, gângave, sau cu un alt defect fizic, nu pot fi primite. (Cap. XXI, art. 452).

În clasa V-a normală. În acest an se vor primi — în limita locurilor vacante — eleve și în clasa V-a normală.

Acestea încă vor anexa la cerere actele amintite la clasa IV-a normală. Vor face examen de diferență din psihologie, materia cl. IV normală.

Înscrierile se fac în 12, 13 și 14 Septembrie, iar cursurile încep cu ziua de 15 Septembrie.

Taxe școlare: Lei 200— taxă de înscriere, Lei 200— taxă de construcție, Lei 1500— taxă de frecvență, Lei 150— pentru stricăciuni și medic. Total 2050 Lei. Taxele se achită: la înscriere Lei 1400—, iar la 1 Februarie 1933 Lei 650—.

Toate elevele normaliste sunt obligate să aibă 2—3 bluze albe uniforme și costum național. Acelor eleve cari nu le aduc acestea cu sine, le va procura școala pe speșele fiecăreia, sau le va transforma școala dacă nu vor fi confecționate conform prescrierilor.

În puterea legii în vigoare (Cap. XXI, art. 442) nici o elevă nu poate fi înscrisă la Școala Normală decât ca elevă a Internatului. „Școalele normale sunt internate” (Cap. XXI, art. 442).

Elevele școalei noastre normale vor fi în „Internatul școlilor secundare gr-cat. din Blaj”, ale cărui condiții de primire se publică separat din partea Direcțiunii aceluși Internat.

Direcțiunea.

Direcțiunea Școlii gr.-cat. de Menaj din Blaj**Prospect**

Condițiunile de admitere în școala de menaj: Cursul acestei școli durează 4 (patru) ani și un an practică.

Școala are de scop a da bune gospodine și a forma maestre, supraveghetoare și econoame ce se recrutează la diferitele școale.

Elevele trebuiesc să fie absolvente a cel puțin 4 (patru) clase primare și să aibă etatea de 13 (treisprezece) ani.

Pot fi primite și eleve cu 4 clase de liceu, civile sau profesionale gr. I: în clasa IV cu 4 clase, în clasa III cu 3 clase, în clasa II cu 2 clase.

Elevele vor prezenta la înscriere următoarele acte:

1. Actul de naștere; 2. de botez; 3. de vaccinare; 4. Certificatul de cel puțin 4 clase primare; 5. de sănătate; 6. de bună purtare; 7. de paupertate (pentru bursiere).

Pentru obținere de bursă se va face concurs la începutul anului școlar.

TAXELE:

1. Taxa de înscriere *pt. bursiere* Lei 500
2. " " stricăciune . . . . Lei 200
3. " " alimente . . . . Lei 2500
4. " " frecvență . . . . Lei 1000
5. Taxa *pentru solvenți* . . . . Lei 6000
6. " de înscriere . . . . Lei 500
7. " " frecvență . . . . Lei 1000

Inscrierile s'au început deja dela 1 August a. c. Cursurile încep la 15 Sept. c. Informațiuni amănunțite, privitor la ce trebuie să aducă cu sine elevele dă, la cerere,

Direcțiunea.**Școala Normală gr.-cat. de învățători — Blaj**

No. 695 1931—32

Aviz

pentru părinții cari doresc să-și înscrie băieții la școala normală

În anul școlar 1932—33 Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj va funcționa cu clasele I, II, IV, V, VI, VII.

1. Examenle de corigență se vor face a 13 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală.

2. În clasa I se primesc absolvenți de patru clase primare în vârstă cel mult de 13 ani, iar în clasa IV absolvenți a trei clase secundare, în vârstă de cel mult 17 ani. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunei școlii, până cel mai târziu în seara zilei de 5 Septembrie. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa: 1. Extras de botez; 2. Extras de naștere; Act de vaccinație; 4. Certificatul școlar; 5. Un certificat al primăriei locale prin care se dovedește calitatea de fiu de român.

3. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 10 Septembrie. Concurenții la clasa I vor fi examinați din Limba română și Aritmetică, după programa clasei IV primară. Concurenții la clasa IV vor fi examinați din Limba română, Aritmetică, Istoria și Geografia țării, după programa clasei III secundară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieții deplin sănătoși și cu auz muzical.

4. Se mai primesc elevi noi și în clasele II și V, în limita locurilor vacante.

5. Taxa școlară pentru cursul inferior

(clasele I și II) face 1225 Lei, iar pentru cursul superior (clasele IV—VII) 1525 Lei, cari se vor plăti în două rate egale, la înscriere și după vacanța de Crăciun.

6. Taxa internatului va fi 9000 Lei, cari se vor plăti în trei rate de câte 3000 Lei, la înscriere și după vacanțele de Crăciun și Paști.

7. Inscrierile se fac în zilele de 13 și 14

Septembrie. Cursurile încep la 15 Septembrie, ora 8 dimineața.

Mult onorații Domni preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui aviz.

Blaj, 25 Iulie 1932.

(82) 2-2

Direcțiunea.**MITROPOLIA GR.-CAT. ROMÂNĂ BLAJ**

Nr. 3946 — 1932.

TABLOUL**Catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din BLAJ**

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. de băieți	2 4 6 10 16 19 20	Religia gr.-cat. Română-Latină Română Franceză Filosofie-Drept Șt. Fizico-Chimice-Matematică Șt. Fizico-Chimice-Matematică	
C.	Liceul gr.-cat. de fete	1 2 4 10 11 15	Religie gr.-cat. Română-Latină Latină-Elină Fizico-Chimice Științele-Naturale Lucru-Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	1 4 7 9 17 —	Religia gr.-cat. Franceză Geografie Științele Fizico-Chimice Științele Agricole 2 posturi de învățători la școala de aplicație	Compl. cu Naturale
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	3 4 7 12	Română-Datoriile învățătoarești Franceză Geografie Muzică	Se comp. cu orele de Nat. Se comp. cu orele de Viol.
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 2 4 5 8 9	L. Franceză și corespondența franceză L. Germană și corespondența comercială Științele comerciale (catedra de teorie) Științele comer. (catedra de aplicațiuni practice) Științele Naturale, chimie, mărfuri Științele Juridico-economice	
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 8 9	L. Franceză și corespondența comercială L. Germană și corespondența comercială L. Italiană și corespondența comercială Științele Comerciale (catedra de teorie) Științele Comerc. (catedra de aplicațiuni practice) Aritmetica comercială Științele Naturale, chimie, mărfuri Științele juridico-economice	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii »St. Iosif«		1 post de profesor (partea științifică) 1 post de profesor (partea literară) 1 post de maestru tâmplar 1 post de maestru rotar 1 post de maestru lăcătuș	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei

Candidații și candidatele, doritori de a ocupa catedrele de mai sus, trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru profesorii și maștrii suplitori în Legea învățământului secundar, și să fie de religie greco-catolică, iar profesorii bărbați cel puțin clerici.

Doritorii de a ocupa posturile de învățători dela școala de aplicație vor avea să îndeplinească toate condițiile prevăzute la articolul 213 din Legea pentru învățământul primar și normal-primar și să fie de religie greco-catolică.

De asemenea vor fi de religie greco-catolică și doritorii de a ocupa posturile de maestru vacante la școala de Arte și Meserii.

Cererile de numire, însoțite de actele cuvenite, (calificație, numiri anterioare, certificate de serviciu, extras de naștere), se vor înainta, cel mai târziu, până la 25 August 1932, Consistoriului Arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 30 Iulie 1932.

VASILE SUCIU

Arhiepiscop și Mitropolit.